

Handläggare
Elfwendahl, Magnus

Datum
2015-05-22

Diarienummer
KTN-2015- 0378

Kulturnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för kv Rosen, del av, Uppsala kommun

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat yttrande avseende detaljplan för del av kv Rosen, Uppsala kommun

Ärendet

Kulturnämnden har av byggnadsnämnden anmodats yttra sig över rubricerade ärende. Yttrandet ska vara plan- och byggnadsnämnden tillhanda senast 2 juni 2015. Remisstiden har förlängts till 15 juni 2015

Planförslaget innebär i korthet att möjliggöra ny bebyggelse i fyra till fem våningar inom kvarteret Rosen. Detaljplanen innebär att det kan tillskapas 57 nya lägenheter inom planområdet. Detaljplanen innebär också att byggnader inom planområdet riv. I samband med planarbetet har en kulturmiljöanalys genomförts.

Planområdet ligger inom stadsväven, där det enligt översiktplanen är möjligt att komplettera med bostäder och lokaler för verksamhet. Planområdet ligger också inom ett stråk som är lämpligt för bebyggelsestillskott, då det ligger centralt i staden med närhet till service av olika slag. Planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövården, Uppsala stad. Planområdet ligger också inom ett område som utpekats som kommunal kulturmiljö och som särskilt värdefull bostadsbebyggelse enligt kommunfullmäktiges beslut 1988.

Planområdet ligger omkring 1 km från Uppsala centrum och ca 500 meter från Uppsala centralstation, i stadsdelen Fålhagen. Stadsdelen utgörs framför allt av bebyggelse från 1900-talets första hälft. Planområdet ligger på gränsen mellan lamellhusbebyggelsen och villa bebyggelsen i stadsdelen. Bebyggelsen väster och söder om planområdet omfattar flerbostadshus i tre-fyra våningar. Norr och öster om planområdet utgörs bebyggelsen av byggnader i två våningar med stora trädgårdar.

Inom området finns en byggnad ritad av Gunnar Leche. Gällande detaljplan är från 1968 och saknar varsamhetsbestämmelser för hur kulturhistoriska värden ska tas till vara. Byggnaden har i en särskild analys tillskrivits kulturhistoriskt värde. Detaljplaneförslaget medger att byggnaden rivs. Motivet för detta ställningstagande är att det finns ett flertal hus med liknande karaktär och värden i närområdet, samt i andra delar av Uppsala.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Planhandlingar finns att hämta på kommunens hemsida (www.uppsala.se). Klicka på: **Boende och trafik**, och därefter på **Stadsutveckling och planering** och klicka på **Detaljplaner**. Gå sedan till **se detaljplaner som är öppna för samråd eller granskning**. Klicka på **kvarteret Rosen**. Sök sedan upp den planhandling du söker.

Handläggare
Elfwendahl, Magnus

Datum
2015-06-03

Diarienummer
KTN 2015-0378

Plan- och byggnadsnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för kv Rosen, del av, Uppsala kommun

PBN-2013-002912

Kulturnämnden har tagit del av rubricerade planförslag och önskar avge följande yttrande.

Sammanfattning

Kulturnämnden avstyrker detaljplaneförslaget med följande motivering

- Förslaget tar inte hänsyn till att Fålhagen omfattar en till innehåll och utförande karakteristiskt och karaktärsfull bebyggelse där beståndsdelar och särdrag ska ses samlade.
- Förslaget fäster inget avseende vid KF:s tidigare ställningstagande att bebyggelsen i Fålhagen ska behandlas som en skyddsvärd miljö.
- Värdering får inte vara godtycklig utan skall vara en transparent och tydlig process som gör det möjligt att förstå på vilka grunder ställningstagande växer fram när kulturhistorisk värdefull bebyggelse är berörd.

Allmänt

Uppsala som byggd miljö ska utvecklas och lagstiftningen ställer krav på att allmänna intressen beaktas vid beslut som gäller planering och byggande. Kulturaspekter hör till de allmänna intressen som ska visas hänsyn. Det allmänna har ett ansvar att skydda särskilt värdefulla kulturmiljöer och bebyggelse. Kvaliteter i vardagslandskapet ska uppmärksammas och utvecklas. Förslaget tar inte hänsyn till att Fålhagen omfattar en till innehåll och utförande karakteristiskt och karaktärsfull bebyggelse där beståndsdelar och särdrag ska ses samlade.

Fålhagens bebyggelse är typisk för tidsperioden 1938-1952. Den visar på dåtidens högt ställda bostadssociala, gestaltungs- och arkitektoniska ambitioner. Fålhagen är en av de skyddsvärda miljöer som kommunfullmäktige (KF) utpekat såsom särskilt värdefull (1988). Även om beslutet inte har direkt rättverkan får detta anses vara ett viktigt skäl att ta hänsyn till stadsdelens kulturvärden i en planeringssituation. Förslaget fäster inget avseende vid KF:s tidigare ställningstagande att bebyggelsen i Fålhagen ska behandlas som en skyddsvärd miljö.

Fålhagen 43:2, Liljegatan 3

Planförslaget innebär att bostadshuset inom fastigheten Fålhagen 43:2 (Liljegatan 3) ersätts med bebyggelse i fyra till fem våningar. Den befintliga byggnaden är ritad av en för sin tid och för Uppsala viktig arkitekt. Byggnaden knyter an till en expansiv och viktig fas i Fålhagens historia och behovet av bostäder, egnahemsrörelsen och kommunens roll i den samtida bostadspolitiken. Genom byggnadens utformning och funktion representerar den en länk bakåt i tiden.

Många faktorer medverkar till att ge ett bostadsområde sin särskilda prägel. Tidsdjupet är en viktig dimension och bidrar till att skapa mening och sammanhang och berätta varför det ser ut som det gör idag. För att läsa spåren behövs kunskap. En kulturhistorisk analys bidrar till att samla upplysningar i en planeringssituation och hjälper oss förstå de värden som redan finns i området. Kulturnämnden välkomnar den kulturhistoriska analysen men beklagar dess begränsade omfattning.

Värdering

Byggnadens värde ligger främst i dess arkitekt (Gunnar Leche) och förhållandet till den omgivande bebyggelsen. Därutöver är byggnaden välbevarad. Den har kulturhistoriska värden ur ett lokalt och stadsbildsmässigt perspektiv. Utredningens slutsats är att byggnaden ska ses som särskilt värdefull från historiskt, kulturhistoriskt, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Detaljplaneförslaget öppnar för att riva en liten del av en samlad bebyggelsemiljö. Detta motiveras med att det finns ett flertal hus med liknande karaktär och värden i närområdet och i andra delar av Uppsala. Vilka jämförelseobjekt som medtagits och vilka värderingskriterier som använts när denna generella slutsats dragits fram går inte av underlaget.

En bedömning av kulturaspekter ska innebära medvetna och kvalificerade ställningstaganden med utgångspunkt i sakkunskap. Värdering får inte vara godtycklig utan skall vara en transparent och tydlig process som gör det möjligt att förstå på vilka grunder ställningstagande växer fram när kulturhistorisk värdefull bebyggelse är berörd.

Kulturnämnden föreslår att det aktuella detaljplaneförslaget avstyrks.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande

Ingela Åberg
Nämndsekreterare